УДК 631,115:338.431.4

Якобчук В.П., кандидат економічних наук,
Державна агроекологічна академія України

ПРИСКОРЕННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ МАЙНА В АПК – ОСНОВНИЙ НАПРЯМ РЕФОРМУВАННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ

У статті висвітлюється важливість приватизації майна в АПК та визначаються напрями реформування аграрної сфери.

Інтеграція України в світове господарство нерозривно пов’язана з реформуванням аграрної сфери економіки. Безумовно, Україна мала б стати потужним і конкурентоспроможним постачальником сільськогосподарської продукції, враховуючи те, що 40% чорноземів світу сконцентровано в Україні, країна має вигідне політико-географічне та природо-кліматичне становище, високий сировинний, трудовий і науковий потенціал.

Вирішення цієї проблеми залежить від ефективної аграрної політики, в якій центральне місце по праву належить раціоналізації механізму приватизації майна в АПК. Справедливе паювання майна колективних сільськогосподарських підприємств, забезпечення майнових прав господарств-пайовиків щодо заснованих ними підприємств, розвиток орендних відносин, проведення земельної реформи повинні стати провідними принципами цього механізму.

Переважно сільськогосподарський характер діяльності підприємств Житомирської області ставить цю проблему в центр уваги реформування.

З початку приватизації в області приватизовано 372 об’єкти агропромислового комплексу, або 97%, завершена приватизація цукрових заводів, пивзаводів, закінчується приватизація радгоспів, в стані закінчення приватизаційного процесу знаходяться льонозаводи, консервні, хлібзаводи та хлібоприймальні підприємства.

Значну роль в приватизації в області займає така форма, як акціонування, так створено акціонерні товариства на більшості сервісних та переробних підприємств, радгоспах, що забезпечило необхідну ступінь економічної свободи, підвищило відповідальність за результати господарської діяльності, забезпечило додаткові стимули та мотиви для підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва.

Акціонування майна сільськогосподарських підприємств дає змогу врахувати інтереси всіх членів колективу, постачальників сировини та товаровиробників. Вперше у жителів села, сільськогосподарських товаровиробників з’явилась пряма зацікавленість, як власників пакетів акцій, в ефективному функціонуванні сільськогосподарських об’єктів.

Так – у сільськогосподарському відкритому акціонерному товаристві «Авангард» Дзержинського району Житомирської області, яке створене у 1997 році шляхом акціонування власності радгоспу, що спеціалізується на м’ясомолочному напрямі, а також має розвинуте зернове та хмелеве господарство значно, з моменту приватизації, підвищено економічні показники.

Не змінюючи розмірів і структуру земельних угідь: рілля – 381 га, сінокоси – 52 га, пасовища – 192 га, за період з 1997 по 1999 рік відкрите акціонерне товариство підвищило фондозабезпеченість з 1,87 до 48,92 тис. грн., фондоозброєність – з 0,08 до 2,00 тис. грн., фондовіддачу та енергозабезпеченість.

При цьому середньочисельна кількість працівників знизилась, а навантаження на одного середньорічного працівника підвищилась з 4,3 до 4,5 га.

Перехід до нових форм власності та господарювання в умовах реформування аграрної сфери економіки, таким чином, підвищить конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції, підвищить її якість, розширить обсяги виробництва та реалізації на внутрішньому та зовнішньому ринках.

З іншого боку, прискорення темпів приватизації на селі, проведення цього процесу без значного соціального напруження, фінансового навантаження на підприємства, що приватизуються, неможливе без постійної державної підтримки.

Так, реструктуризація виробництва та основних виробничих фондів неможливі без фінансової підтримки держави, запобігання дискредитації з боку владних структур потребує юридично-правового захисту, держава повинна прикласти максимум зусиль до навчання керівних кадрів і фахівців приватизованих підприємств особливостям роботи в умовах ринкової економіки, мистецтву складання бізнес-планів, інвестиційних проектів, фінансовому менеджменту.

В останньому, значну роль покликані відігравати вищі заклади аграрної освіти, які повинні розпочати з пропаганди основних принципів загальної економічної політики в сільському господарстві, напрямів трансформації аграрної сфери України, державного протекціонізму сільськогосподарської галузі, аналізу успішного досвіду реформування аграрного сектора в інших країнах, шляхів розвитку кооперaційних зв'язків сільськогосподарських підприємств України з зарубіжними аграрними підприємствами.

Література:

1. Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічного і соціального розвитку на 2000-2004 роки. / Урядовий кур'єр. – 2000 №34, від 23 лютого. С. 5–12.
2. Концепція економічної безпеки України. /Економіст. – 1998 – № 7. – С. 63.
3. Реформування сільського господарства в Україні: широке поле / Збірник статей з аграрної економіки / – К.: Фенікс, 1999.
4. Указ Президента «Про прискорення реформування аграрного сектора економіки», від 3.12.1999 р.